

Jadrová energia a CO2

Energetika ako dôležitý sektor každého štátu je predmetom strategických cieľov zabezpečenia hospodárskeho rastu. Energiu môžeme získavať pomocou transformácie prírodných zdrojov, buď formou využitia dostupných zdrojov, alebo ich importom. Po zvážení všetkých vplyvov zo strany štátu nastáva rozhodnutie, ktoré energetické zdroje sú prioritou v rámci energetického mixu. Vzhľadom na aktuálny stav zásob fosílnych palív, akými sú napríklad zemný plyn, ropa a uhlie sa svet stále viac obracia k možnostiam využívania obnoviteľných zdrojov energie. Jedným z dôvodov je aj ekologická stopa v podobe CO2. Akú rolu však zohráva jadrová energia ako súčasť energetického mixu?

Jadrová energia je energia uvoľnená pri jadrovej reakcii. Na mierové účely sa v súčasnosti priemyselne využíva štiepna reakcia uránu alebo plutónia. Prvá riadená reťazová štiepna reakcia sa uskutočnila v roku 1942. Od prvého úspešného pokusu s jadrovým štiepením prešlo takmer 80 rokov. Za tento dlhý

čas výskumov a technologického pokroku na svete vzniklo celkovo 437 jadrových reaktorov v 31 krajinách, ktoré vyrábajú 13,5% celkovej energie vo svete. Z tohto počtu sa 185 jadrových reaktorov nachádza v Európskej únii, vo viac ako 15 krajinách a podieľajú sa 34% na celkovej výrobe elektrickej energie v

V tomto čísle:

Index podnikateľského prostredia v Nemecku s ďalším poklesom

Inflácia v USA pod 2%-ami—prezident Trump tlačí na zníženie úrokových sadzieb

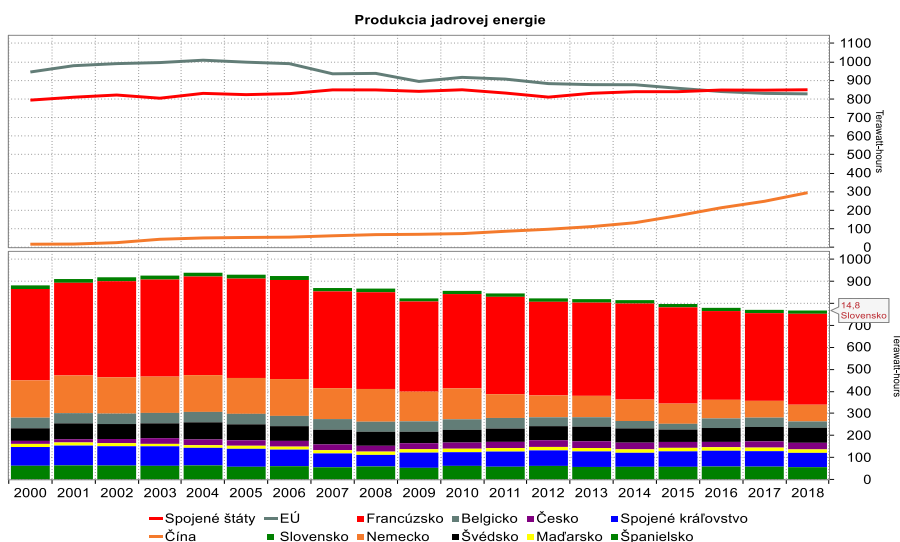
Zadlženosť Rusov ako aj ruských firiem rastie

Sankcie USA voči Iránu majú za následok pokles produkcie ropy

Rastúce napätie medzi Ruskom a Gruzínskom—Rusko dočasne zakázalo lety z Ruska do Gruzínska

Životné minimum na Slovensku sa od júla zvýši na 210,20 eur

rámci EÚ. Tá však ako jediná popri obnoviteľných zdrojoch neprodukuje skleníkové plyny, čo je pozitívnym faktorom v boji proti klimatickým zmenám. Pozitívnym faktorom oproti obnoviteľným zdrojom je nezávislosť od prírodných vplyvov, keďže napríklad solárne elektrárne nemôžu vyrábať energiu zo slnka,

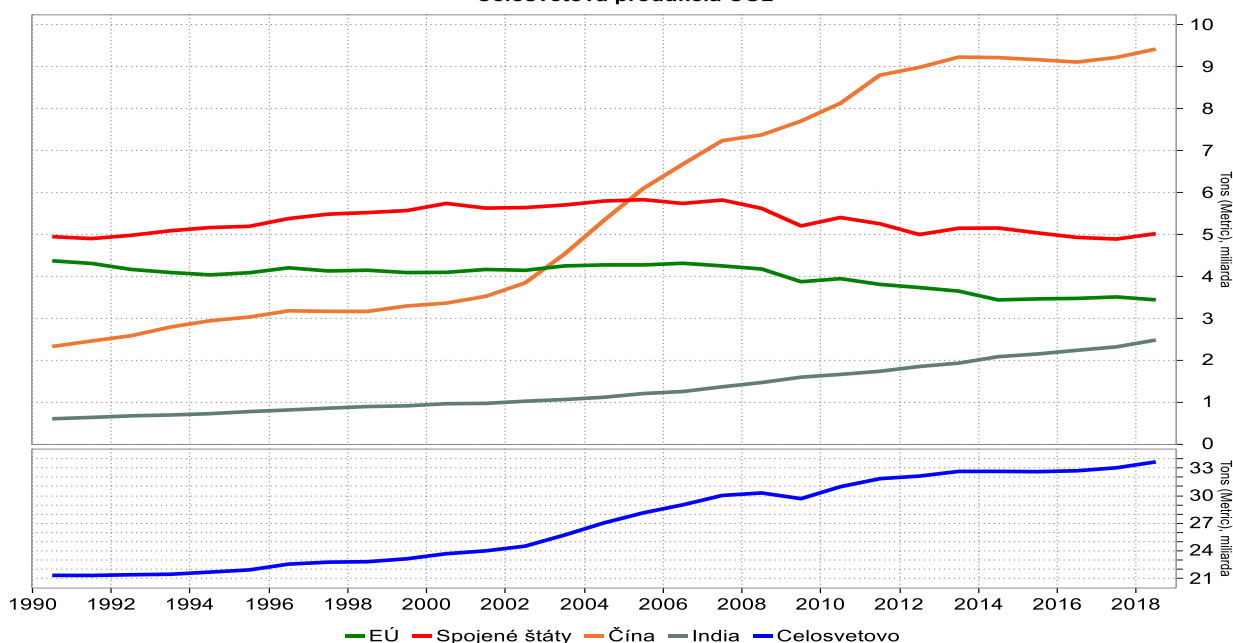
keď je zamračené. Pri hľadaní optimálneho zdroja energie však treba brať do úvahy, že okrem minimálnej ekologickej záťaže, musí byť schopný vytvoriť dostatočné množstvo energie aby pokryl spotrebu trhu. Atómové elektrárne nesú prvenstvo v rámci pomeru nízkej ekologickej záťaže a vysokej efektivity v rámci produkcie elektrickej energie. Medzi nevýhody však patrí napríklad problém s tvorbou a nakladaním s rádioaktívnym odpadom, keďže sa jedná o nebezpečný materiál. Najväčším nebezpečenstvom sú palivové články, tie sú ukladané do hlbinných ložísk s cieľom znížiť ich rádioaktivitu, no tento proces trvá sto až tisíc rokov, pretože počas rozpadu rádioaktívnych látok je veľmi dlhý. Ďalšou nevýhodou jadrových elektrární je náročnosť prvotnej investície. Na Slovensku sa v súčasnosti dostavujú dva jadrové bloky atómovej elektrárne Mochovce. Tieto nové jadrové bloky mali byť postavené už v rokoch 2012, respektíve 2013. Podľa informácií by sa mal tretí Mochovský blok uviesť do prevádzky začiatkom budúceho roka a štvrtý niekedy o rok neskôr. Tretí blok je dokončený na 98,8 % a štvrtý na 84,6 %. Nové jadrové bloky v Mochovciach budú mať po ich dokončení inštalovaný výkon po 471 megawattov, každý

pokryje asi 13 % z celkovej spotreby elektriny na Slovensku. Vyčlenený rozpočet na dostavbu sa navýšoval až približne jedenásťkrát, z plánovaných 2,8 miliardy eur na súčasných 5,67 miliardy eur. Nekonečný príbeh dostavby a postupného zdražovania, však nie je len problémom na Slovensku. Takýto scenár sa odohral napríklad vo Fínskej jadrovej elektrárni Olkiluoto, kedy výstavba začala v roku 2005. Pôvodný termín dokončenia bol odhadovaný na rok 2009, no odhadovaný termín dokončenia je rok 2020. Ceny výstavby sa taktiež vyšplhali z plánovaných 3 mld. eur na 8,5 mld. eur. Rovnaká situácia nastala aj vo Francúzsku, kedy bola doba dokončenia neustále presúvaná a náklady na výstavbu vzrástli z 3,7 mld. eur na 10,5 mld. eur. Toto neustále predražovanie a naťahovanie termínov dokončenia býva argumentované neustále sa sprísňujúcimi bezpečnostnými normami, ktoré boli stanovené po jadrových nehodách. Jadrové elektrárne sú aj napriek dlhému času, ktorý prešiel od katastrof a sprísňujúcim normám vnímané ako hrozba. Môžeme to vidieť na príklade Slovenských a Rakúskych vzťahov, kedy Rakúska vláda viacnásobne vzniesla námietky voči dostavbe nových reaktorov v Mochovciach, ktoré sa nachádza-

jú približne 100 kilometrov od Rakúskych hraníc. Tu nastáva otázka či uprednostníme geopolitickú alebo globálnu bezpečnosť. Geopolitická bezpečnosť nesúca riziko jadrovej havárie verzus globálna bezpečnosť, nesúca riziko klimatických zmien súvisiaca so zvýšenou produkciou uhlíkových plynov. Túto alternatívu ponúkajú podobne produktívne, avšak oveľa viac zaťažujúce fosílné neobnoviteľné zdroje. Využívanie energie najmä z fosílnych neobnoviteľných zdrojov predstavujú 79% emisných skleníkových plynov. Európska únia sa zaviazala, že využije značnú časť svojho rozpočtu na boj proti klimatickým zmenám spôsobenými nadmernou produkciou emisií.

Najväčším svetovým producentom emisií je Čína (9,4 mld. metrických ton), na druhom mieste sa nachádzajú Spojené štáty Americké (5 mld. metrických ton). Na treťom mieste sú členské štáty EÚ, ktoré produkujú 3,4 mld. metrických ton z celkovej produkcie skleníkových plynov a je naplánované neustále znižovanie ich hodnoty. Medzi ciele Európskej únie patrí zmiernenie zmeny klímy. Tento cieľ chce dosiahnuť znížením produkcie skleníkových vplyvov, podporou výroby energie prostredníctvom obnoviteľ-

Celosvetová produkcia CO2

MACROBOND

ných zdrojov. Podiel energie z obnoviteľných zdrojov sa v EÚ za posledné roky prudko zvýšil. Na hrubej konečnej energetickej spotrebe sa v posledných rokoch takmer zdvojnásobil, a to z približne 8,5 % v roku 2004 na 17,0 % v roku 2016. Najvýznamnejším zdrojom energie z obnoviteľných zdrojov v EÚ bolo drevo a ďalšie tuhé biopalivá, ako aj obnoviteľný odpad, ktoré v roku 2016 tvorili 49,4 % primárnej výroby energie z obnoviteľných zdrojov. Druhým najvýznamnejším zdrojom, ktorý prispel do energetického mixu energie z obnoviteľných zdrojov, bola vodná energia (14,3 % celkového objemu) a tretím veterná energia (12,4 %). Slnecná energia dosiahla 6,3 % podiel na energii z obnoviteľných zdrojov vyrobenej v EÚ v roku 2016 a geotermálna energia 3,2 % podiel na celkovej výrobe energie z obnoviteľných zdrojov. Podiel výroby energie z prílivu, vln a oceánov je v súčasnosti veľmi nízky a tieto technológie sa využívajú predovšetkým vo Francúzsku a v Spojenom kráľovstve.

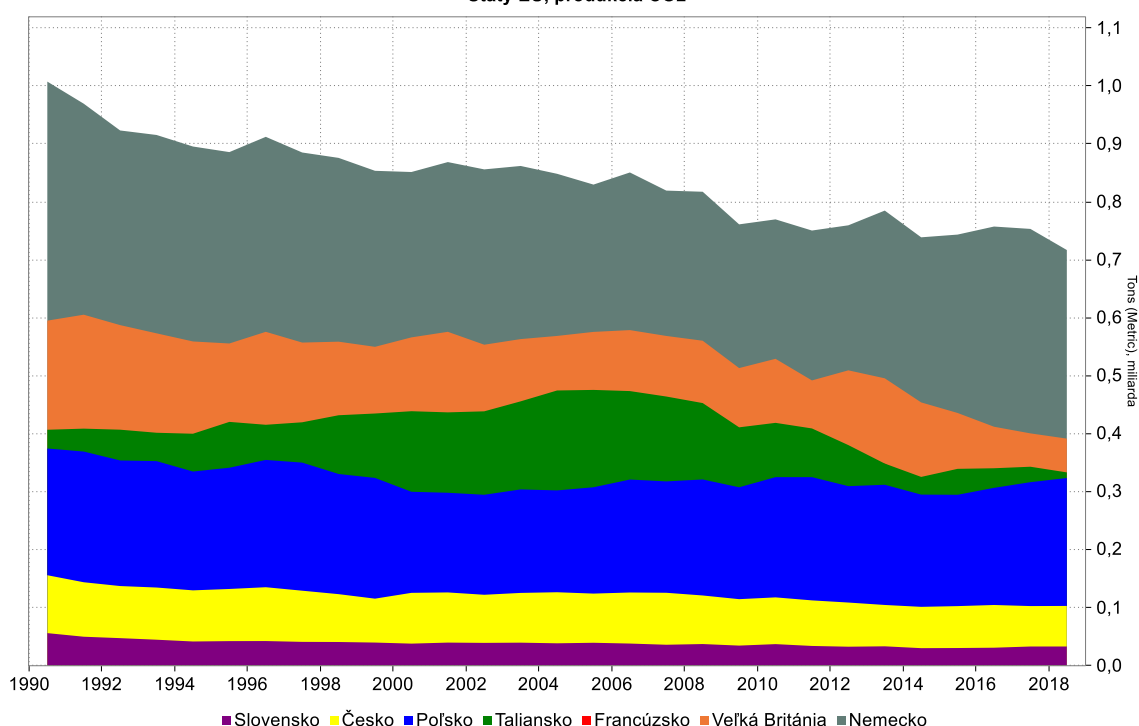
Obnoviteľné zdroje sú teda cesta, ktorou sa EÚ plánuje vydať. Medzi stanovené ciele, ktoré Európska únia stanovila do roku 2020 patrí

zníženie emisie skleníkových plynov o 20% (v porovnaní s hodnotami z roku 1990), dosiahnuť 20% podiel obnoviteľných zdrojov energie v rámci konečnej spotreby energie, orientačný cieľ zvýšiť energetickú účinnosť minimálne o 20 % v porovnaní s prognózami o budúcej spotrebe energie. Medzi ciele, ktoré Európska únia stanovila do roku 2030 patrí zníženie emisie skleníkových plynov o 40% (v porovnaní s hodnotami z roku 1990), dosiahnuť 27% podiel obnoviteľných zdrojov energie, ako závažný cieľ a orientačný cieľ zvýšiť energetickú účinnosť minimálne o 27 % v porovnaní s prognózami o budúcej spotrebe energie. Do roku 2050 plánuje Európska únia znížiť emisie skleníkových plynov o 80% až 95% (v porovnaní s hodnotami z roku 1990). Prvý cieľ, dostať sa pod úroveň 3,54 mld. metrických ton, sa už podarilo splniť ešte pred rokom 2020. Zvyšné ciele sú naozaj ambiciózne, najmä rok 2050. Pre dosiahnutie zníženia emisii o 80% až 95% bude potrebné takmer úplne preorientovanie energetiky na nízkoemisné energetické zdroje, pričom nebude ľahké zabezpečiť dostatočné množstvo vyprodukovanej energie. Tento proces buď zabezpečí

technologický pokrok alebo kompromis v podobe jadra nadobudnutého množstva energie s nízkou uhlíkovou stopou. Kde je teda budúcnosť energetiky? Jadrová energia nezaťažuje životné prostredie pri produkcii energie, ale vytvára znečistenie v rámci zbavovania sa rádioaktívneho odpadu. Vysoké vstupné náklady na realizovanie výstavby nových blokov však na druhú stranu kompenzuje životnosť vybudovaných blokov, ktoré si nevyžadujú vysoké prevádzkové náklady. Dôležitým faktorom je konštantná spoľahlivá produkcia, ktorá nie je závislá od prírodných faktorov.

Uhlie považujeme za prežitok v rámci energetických zdrojov. Je neefektívny z hľadiska produkcie energie v pomere k nákladom, a taktiež v rámci produkcie CO₂. Na Slovensku musí byť prevádzka navyše dotovaná. Tieto dotácie predstavujú sumu približne 100 miliónov eur ročne, ktoré sa využívajú na umelé udržiavanie zamestnanosti v tejto oblasti. Podľa štúdie Európskej únie je na Slovensku od uhoľného priemyslu závislých 7000 pracovných miest.

Štáty EÚ, produkcia CO₂

MACROBOND

Ďalšou alternatívou pri neobnoviteľných zdrojoch je plyn. Ten rovnako ako uhlie zaťažuje životné prostredie svojou ekologickou stopou. Na druhej nevyžaduje vysoké investičné náklady ako v prípade jadrovej energie a má dobre vybudovanú infraštruktúru. Dodávky plynu tak tiež nie sú ovplyvňované prírodnými faktormi.

Obnoviteľné zdroje v rámci Slovenskej republiky sú ešte len na vzostupe, no budú musieť zohrať stále dôležitejšiu úlohu v rámci energetického mixu Slovenska, v oblasti splňania Európskych noriem. Tento zdroj energie neprodukuje veľké

množstvo emisií skleníkových plynov, má nízke prevádzkové náklady, čo kompenzuje potrebný vysoký vstupný kapitál. Investície pri budovaní nových zdrojov finančne podporuje Európska únia eurofondami. Nevýhodou tohto zdroja je nízky výkon a závislosť od klimatických podmienok. Na Slovensku, však máme prírodný potenciál na využitie obnoviteľných zdrojov energie napríklad vo forme vody, alebo slnka.

Energetický mix by mal byť zložený z energetických zdrojov, ktoré dokážu vyprodukovať dostatočné množstvo energie v pomere

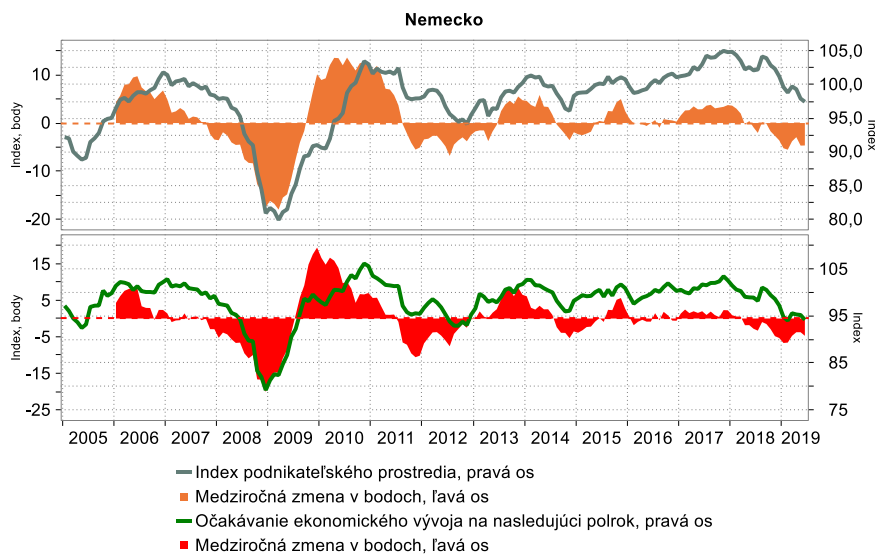
s nízkymi nákladmi a šetrnosťou k životnému prostrediu. Z tejto rovnice po preskúmaní hneď vypadáva uhoľný priemysel. Myslíme si, že po dobudovaní nových atómových blokov, ktoré poskytnú dostatočný stabilný príjem energie na trh, by po rokoch navýšovania investícií mohol tento projekt priniesť výsledky a nepredražovať sa. Investície by sa mohli presunúť do foriem zdroja energie, ktoré spĺňajú sprísňujúce sa požiadavky Európskej únie, namiesto financovania neefektívneho a náročného spôsobu výroby energie vo forme uhlia. (ph)

Jadro		Uhlie	
+	-	+	-
nezaťažuje životné prostredie vypúšťaním produktov spaľovaním fosílnych palív	vysoké investičné náklady pri výstavbe	investičné náklady pri výstavbe sú nižšie, ako pri jadre	zaťažuje životné prostredie vypúšťaním produktov spaľovania
nízka cena vyrobenej elektrickej energie v porovnaní s ostatnými typmi	potrebná starostlivosť o dlhodobu uložené rádio-aktívne odpady	možnosť využitia pre kombinovanú výrobu elektriny a tepla	vysoké náklady na dopravu uhlia
je možné vytvoriť zásoby paliva na niekoľko rokov			vyčerpávajúce sa zdroje, nutnosť hľadania nových nálezísk
pomerne malé objemy produkovaných odpadov			vysokónákladné technológie pre elimináciu vplyvov na životné prostredie
nízke prevádzkové náklady			
dlhodobá životnosť (desiatky rokov)			
možnosť využitia pre kombinovanú výrobu elektriny a tepla			

Plyn		Voda, vietor, slnko	
+	-	+	-
dobře vybudovaná infraštruktúra pre zásobovanie palivom	zaťažuje životné prostredie vypúšťaním produktov spaľovania	obnoviteľný zdroj energie, bez produktov spaľovania	závislosť od klimatických podmienok
schopnosť rýchlych zmien výkonu podľa požiadaviek siete	vyčerpávajúce sa zdroje, nutnosť hľadania nových nálezísk	v závislosti od projektu aj schopnosť rýchlych zmien výkonu podľa požiadaviek siete	vysoké investičné náklady pri výstavbe
investičné náklady pri výstavbe sú nižšie, ako pri jadre	vysoká závislosť vyrobenej elektriny a tepla na cene paliva	nízke prevádzkové náklady	nízky faktor využitia inštalovaného výkonu
možnosť využitia pre kombinovanú výrobu elektriny a tepla		efektívna a spoľahlivá prevádzka	

Očakávania Nemcov sa zhoršujú

Index podnikateľského prostredia (klímy) v Nemecku sa od septembra minulého roka neustále zhoršuje. V júni dosiahol hodnotu 97,45 bodu, čo znamenalo medziročný pokles o 4,66 bodu. Podobne negatívny vývoj zaznamenáva od apríla minulého roka aj index merajúci očakávania podnikov o vývoji podnikateľského prostredia v nasledujúcich šiestich mesiacoch. Jeho hodnota klesla medziročne o 4,74 bodu na 94,17 bodov. Vývoj jednotlivých indexov vyjadrujúcich dôveru podnikateľov len poukazuje na neistoty prichádzajúce z externého prostredia. Obchodná vojna ako aj situácia okolo stále plánovaného brexitu má negatívne dopady na nemecký export. Aj následkom toho domáce podniky ma-

MACROBOND

jú núdzu o nové objednávky, ktorých v apríli ubudlo 5,23 % v porovnaní s minulým rokom. Daná situácia len predpovedá ďalšie spomalenie nemeckej ekonomiky v nasledujúcich kvartáloch. Za prvý

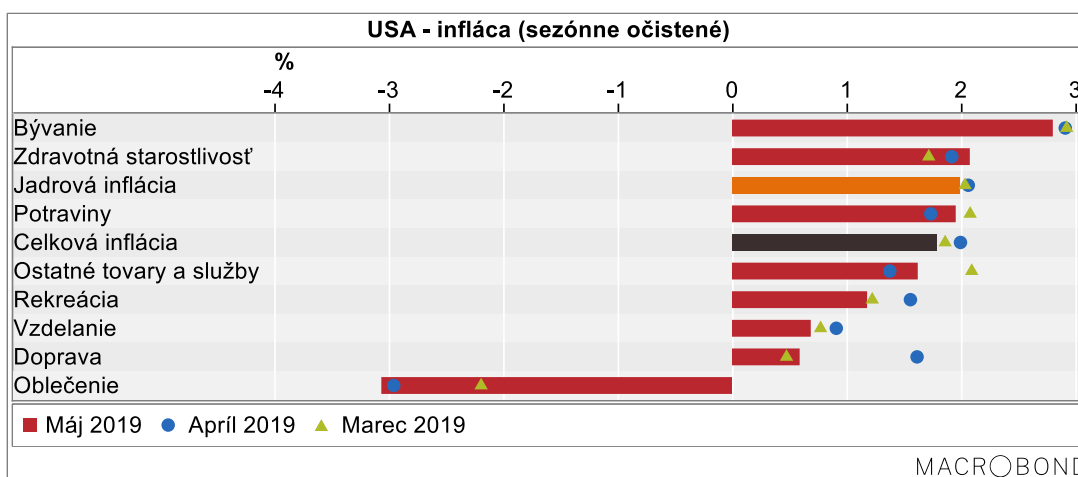
kvartál vzrástol výkon nemeckej ekonomiky reálne len o 0,69 %. Na vývoj nemeckej ekonomiky však môžu pocítiť aj ostatné krajiny EÚ. (jv)

Inflácia v USA pod 2%-ami

Celkový medziročný rast cien tovarov v USA sa v máji spomalil na 1,79 %. V štruktúre spotrebného koša rástli ceny relatívne najvýraznejšie v oblasti bývania (o 2,8 %), zdravotnej starostlivosti (o 2,08 %) a potravín (o 1,95 %). Ceny klesli len v prípade oblečenia to o 3,06 %. Celkové spomalenie rastu inflácie je spôsobené minulými zvýšeniami hlavnej úrokovej sadzby Fedom,

ktorá je momentálne na úrovni 2,25-2,50 %. Znižovanie celkovej inflácie ako aj zvyšovanie úrokových sadzieb môže spomaľovať obrátku peňazí v obehu a teda aj konečnú spotrebu, ktoré pôsobia na celkový vývoj ekonomiky. Práve to sa nepáči prezidentovi D. Trumpovi a opakovane vyjadruje nesúhlas s ďalšími zvyšovaniami hlavnej úrokovej sadzby a tlačí na šéfa Fedu -

Jerome Powella aby sadzby nezvyšoval. Svoju vplyv sa snaží demonštrovať aj vyjadreniami o tom, že môže Powella zbaviť funkcie. Zámery Federálneho Rezervného Systému sú pri tom často v rozpore so zámermi politikov, ktorí sa priživujú na pozitívnom vývoji (expanzii) ekonomickej výkonnosti. (jv)

MACROBOND

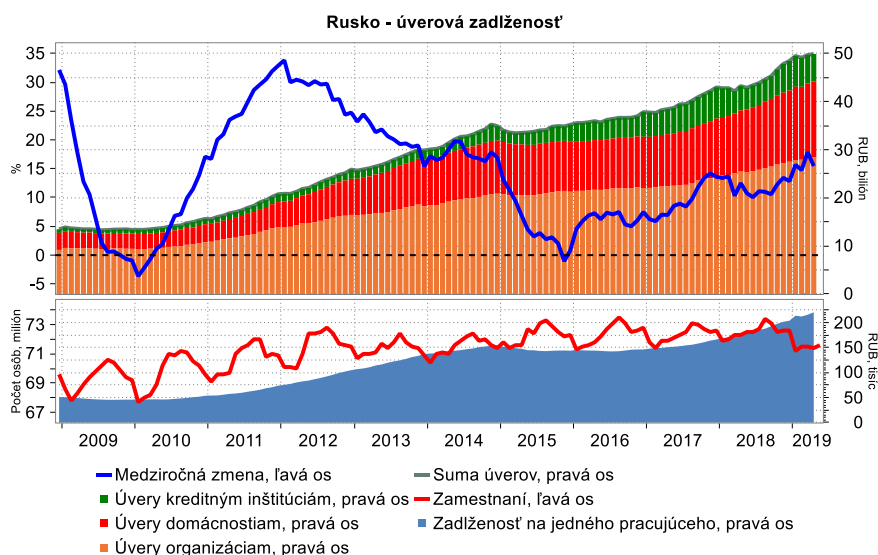

Zadlženosť Rusov rastie

Celková úverová zadlženosť Rusov čoraz výraznejšie rastie. V marci tohto roka sa celkový objem úverov zvýšil medziročne o 17,86 % na 49,67 biliónov rubľov čo predstavuje zhruba 673,64 mld. eur. Vnútorná skladba zahŕňa tri najväčšie sku-

piny dlžníkov: organizácie (56,97 %), obyvatelia (31,07 %) a kreditné inštitúcie (11,96 %). Na jedného pracujúceho Rusa tak pripadá dlh vo výške 694 708 rubľov (9 421,56 eur), keby však medzi pracujúcich rozdelíme len sumu úverov poskyt-

nutých obyvateľom dostaneme sa na hodnotu 215 814,62 rubľov (2 936,86 eur). Pri priemernej mzde 43 445 rubľov (625,55 eur) by na splatenie uvedenej alikvotnej časti dlhu bolo potrebných 5 mesačných plátov. Aj z tohto pohľadu nie je zadlženosť Rusov enormne vysoká a preto aj vyšší relatívny nárast celkových úverov neznamena bezprostrednú hrozbu. Medziročne rástol objem úverov v rámci všetkých subjektov. Úverovanie rastie relatívne rýchlo aj napriek tomu, že menová politika je v celku utiahnutá. Hlavná úroková sadzba centrálnej banky je na úrovni 7,75 % a trojmesačná medzibanková sadzba je na úrovni 8,23 % z čoho tiež vyplýva, že poskytované úvery majú vysoké úrokové sadzby. (jv)

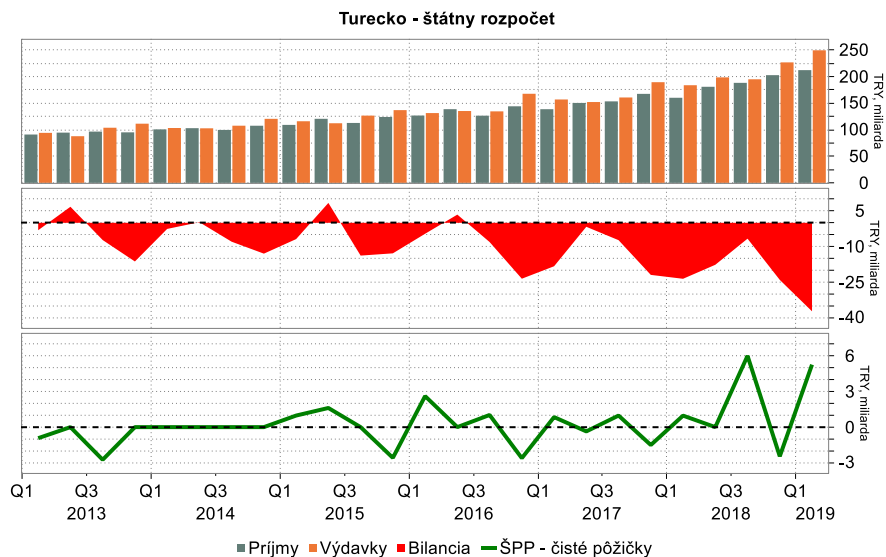
MACROBOND

Deficit Turecka sa prehlbuje

Turecko okrem politickej krízy trápí aj tá ekonomická sprevádzaná stále relatívne rýchlym nárastom inflácie (18,71 %) a oslabenou menou 6,52 líry za euro. Oslabenie meny pomohlo čistému exportu, ktorý ako jedna zo zložiek ťahal rast nominálneho HDP. Vývoj reálneho HDP však poukazuje na dva kvartálne poklesy za sebou, čo by sme mohli označiť ako recesiu. V bežných cenách však ekonomika vykazuje 15,96 %-tný rast. Krajina sa situáciu snaží riešiť podporou zo strany štátu, čo znamená zvýšenie výdavkov štátneho rozpočtu. Deficit ŠR v prvom kvartáli dosiahol už hodnotu 37,34 mld. lír (5,94 mld. eur). Tu samozrejme vzniká potreba dofinancovať vzniknutý rozdiel. Posledné dva roky sa vo zvýšenej miere

využívajú štátne pokladničné poukázky (ŠPP), na čo poukazujú aj údaje o čistých pôžičkách prostredníctvom ŠPP v prvom kvartáli 2019, kedy štát emitoval o 5,27 mld. lír viac poukázok ako ich splatil. Nestabilita v krajine spôsobuje neistotu

investorov voči krajine, ktorí prirodzene požadujú vyšší výnos či už pri ŠPP ako aj pri dlhopisoch. To však násobne predražuje celkový turecký dlh. (jv)

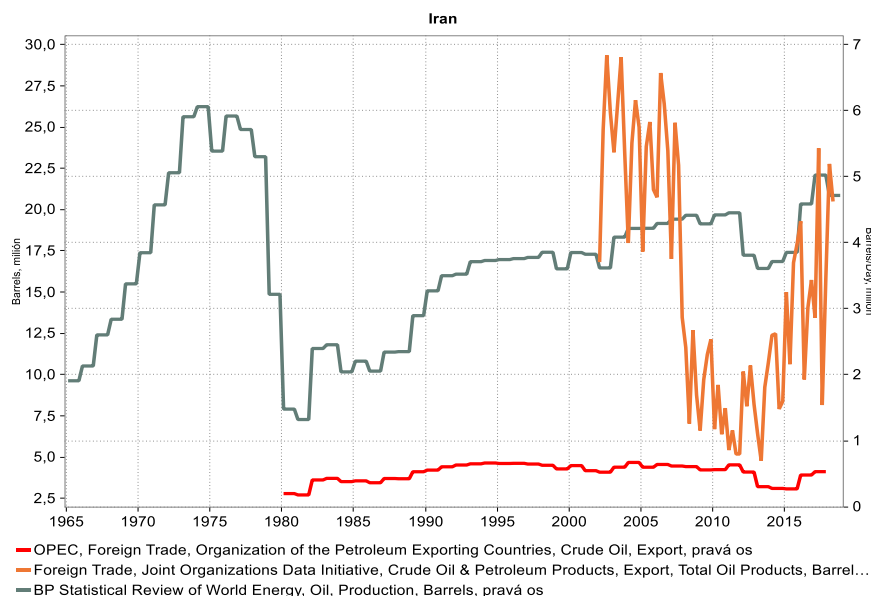
MACROBOND

Export ropy z Iránu klesá v dôsledku sankcií USA

Podľa niektorých zdrojov z ropného sektora klesol export ropy z Iránu pod 300 tisíc barelov denne. Príčinu možno hľadať v amerických sankciách, ktoré USA voči Iránu opätovne zaviedli v novembri minulého roka. Washington vtedy jednoducho odstúpil od jadrovej dohody (JCPOA) s Teheránom z roku 2015. Po zavedení sankcií USA poskytovali niektorým dovozcom iránskej ropy výnimky, avšak v máji tohto roka tieto skončili s cieľom stlačiť vývoz iránskej ropy na nulu. Napriek tomu, že Irán stále dokáže časť ropy vyvážať, export, podľa firiem sledujúcich pohyb plavidiel klesol pod 300-tisíc barelov denne. V máji to bolo ešte 400 až 500 tisíc barelov denne. Pre porovnanie, v apríli minulého roka vyvážal Irán

denne viac než 2,5 mil. barelov ropy. Tento mesiac bol posledným pred odstúpením USA od JCPOA. Aktuálne údaje o exporte iránskej ropy od firiem sledujúcich pohyb plavidiel sú však len približné, keďže

Teherán už informácie o produkcii a exporte krajínám OPEC neposkytuje. Problematické je tiež určiť, či konkrétne plavidlo smeruje ku konečnému užívateľovi. (br)

MACROBOND

Rastúce napätie medzi Ruskom a Gruzínskom

Úrad na ochranu spotrebiteľov Ruskej federácie pristúpil k sprísneniu kontroly importovaného gruzínskeho vína zvýšený dovoz vína nižšej kvality. Toto rozhodnutie nasledovalo po minulotýždňových protestoch v gruzínskom Tbilisi po vystúpení poslanca ruskej Štátnej dumy Sergeja Gavrilova v budove gruzínskeho parlamentu, ktorý tu predsedal Medziparlamentnému zhromaždeniu pravoslavia (IAO). Gavrilov je totiž podporovateľom uznania nezávislosti Abcházsk a Južného Osetsk, pričom svoj postoj deklaroval aj v predvečer svojej cesty do Tbilisi. Reakcia Ruskej federácie na protesty v Tbilisi na seba nenechala dlho čakať. V. Putin vyhlásil dočasný zákaz letov ruských leteckých spoločností do Gruzínska. Navyše, gruzínske aerolínie majú od 8. júla zákaz využívať ruské letiská. Okrem

toho bolo cestovným kanceláriám odporučené, aby zastavili predaj zájazdov do Gruzínska. Ruskí turisti, ktorí sa v Gruzínsku nachádzali, boli vyzvaní, aby sa vrátili domov. Najnovšie sa ruské úrady zamerali na kvalitu gruzínskeho vína dovážaného do RF. Víno, ako významný vývozný artikel Gruzínska však nie je obeťou sporu medzi Moskvou a Tbilisi po prvýkrát. V roku 2006 Rusko zakázalo dovoz gruzínskeho vína a minerálnych vôd do krajiny. Dôvodom bol aj vtedy nesúlad s normami Ruskej federácie. Toto opatrenie Tbilisi označilo za politiky motivované, keďže 2 roky predtým v Gruzínsku na funkciu prezidenta nastúpil prozápadne orientovaný Micheil Saakašvili. Keď v roku 2013 Saakašvili na prezidentskom poste skončil, Rusko zákaz dovozu zrušilo. A práve sprísnenie kontroly

dovážaného vína a zákaz letov do a z Gruzínska má byť prostriedkom, ktorým Rusko svoju dominanciu demonštruje. Turizmus v Gruzínsku je považovaný za jedno z najväčších a najrýchlejšie sa rozvíjajúcich odvetví. V roku 2017 tvoril až 6,9 % HDP. Spomedzi všetkých turistov, ktorí krajinu v tomto roku navštívili, tvorili až 18,8 % Rusi. Je preto možné predpokladať, že výzva pre ruských turistov, ktorí sa v Gruzínsku nachádzajú, aby sa vrátili domov, môže významne ovplyvniť turizmus v krajine. Čo sa týka zákazu letov, pre Gruzínsko to určite nie je pozitívna správa, avšak keď zoberieme do úvahy, že turisti do krajiny v drvivej väčšine (až 76,5 %) prichádzajú po zemi, tento dopad môže byť menší. (br)

Júl prinesie zvýšenie životného minima

Výška životného minima sa upravuje vždy k 1. júlu buď podľa rastu čistých peňažných príjmov alebo podľa rastu životných nákladov nízkopříjmových domácností. Do úvahy sa berie vždy ten údaj, ktorý je nižší. Keďže v prvom štvrtroku vzrástol čistý peňažný príjem na jednu osobu medziročne o 5,8 %, zvýšenie životného minima budú tento rok určovať životné náklady nízkopříjmových domácností, ktoré sa medziročne zvýšili o 2,5 %. Životné minimum, ale aj dávky naň naviazané sa teda zvýšia o 2,5 %. Su-

ma životného minima pre prvú plnoletú fyzickú osobu stúpne na 210,20 eur, pre druhú plnoletú fyzickú osobu na 146,64 eur. Pre nezaopatrené dieťa alebo zaopatrené neplnoleté dieťa vzrastie na 95,96 eur mesačne. Zvýšenie životného minima ovplyvní aj ďalšie štátne sociálne dávky, ale aj oblasť sociálnych služieb. Dotkne sa aj hranice ochrany príjmu pri ich poskytovaní, teda mnohých dávok, ktoré patria do kompetencie Ministerstva práce. O 2,5 % sa má zvýšiť aj náhradné výživné od štátu, príspevky na

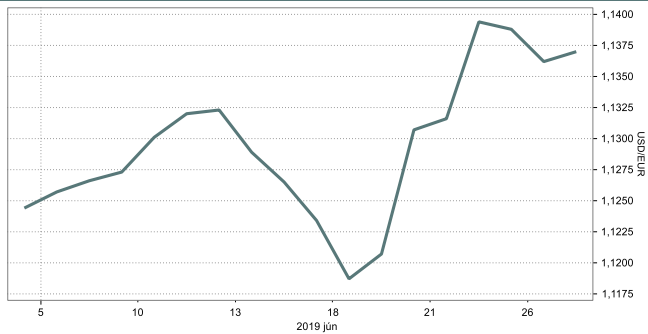
podporu náhradnej starostlivosti o dieťa, či dávky v hmotnej núdzi. Pokiaľ sa však pozrieme na jednotlivé zmeny v sadzobníku, jedná sa väčšinou o centové zmeny (napr. daňové bonusy na dieťa, či prídavok na dieťa a príplatok k prídavku na dieťa), ktoré poberatelia týchto príspevkov nijako zvlášť nepocítia. Väčšie zmeny, hoci opäť sa nejedná o desiatkové čísla môžeme pozorovať pri dôchodkoch a rodičovskom príspevku. Tu si ich poberatelia budú môcť dovoliť, hoci nie o veľa, kúpiť viac. (br)

	Aktuálna suma	Suma po zvýšení ŽM
Daňový bonus na dieťa (0,108-násobok ŽM)	22,17 eur	22,73 eur
Daňový bonus na dieťa do 6 rokov	44,34 eur	45,46 eur
Nezdaniteľná suma (19,2-násobok ŽM, pri základe dane nižšom alebo rovnom 100-násobku ŽM)	3937,34 eur	4035,84 eur
Minimálny dôchodok (1,36-násobok ŽM)	278,90 eur	285,87 eur
Minimálny predčasný dôchodok (1,2-násobok ŽM)	246,10 eur	252,30 eur
Rodičovský príspevok	220,70 eur	226,20 eur
Prídavok na dieťa	24,34 eur	24,95 eur
Príplatok k prídavku na dieťa	11,41 eur	11,70 eur

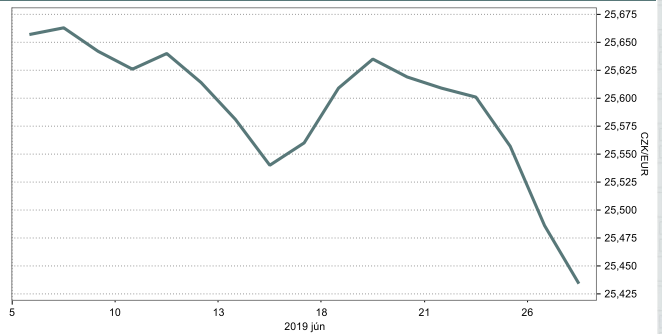

AKTUÁLNÝ VÝVOJ NA TRHOCH

EUR/USD

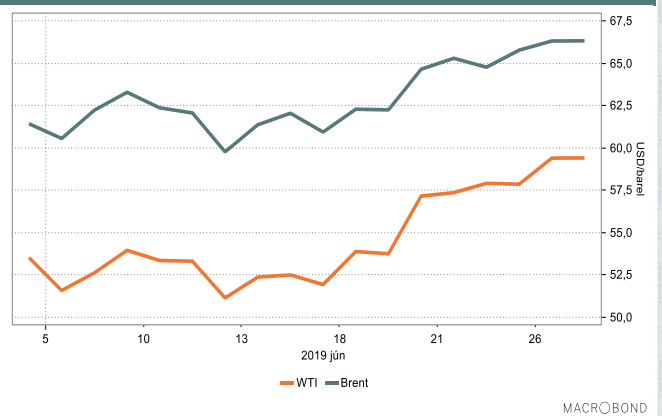
EUR/CZK

ZLATO

ROPA

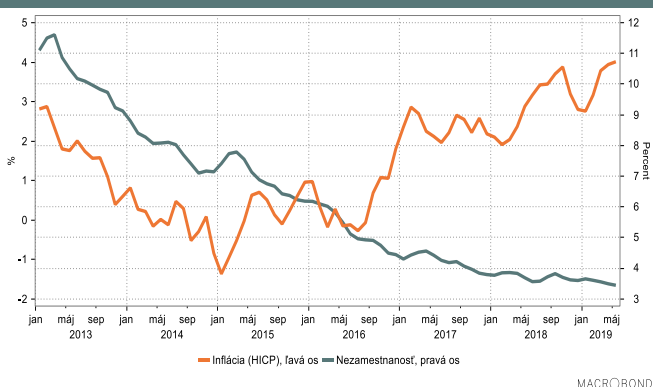
SLOVENSKO

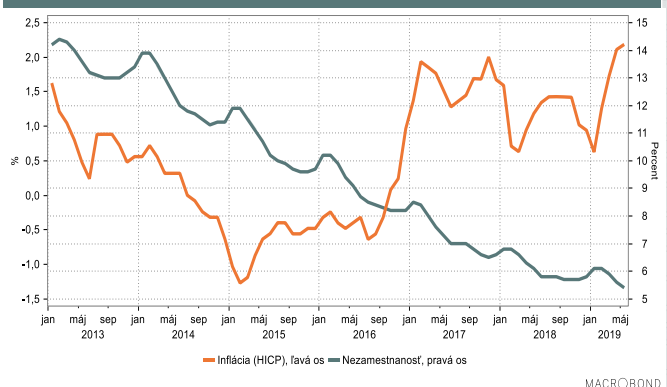
ČESKÁ REPUBLIKA

MAĎARSKO

POL'SKO

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

- Rakúsku sa po dvoch rokoch opäť podarilo emitovať storočné dlhopisy. Ich objem dosiahol 1,25 mld. eur a výnos sa dostal na 1,71 %. O nové dlhopisy bol veľký záujem, keďže celkový dopyt sa vyšplhal až na štvornásobok emitovanej sumy.
- Airbnb rozširuje svoje pôsobenie v rámci zdieľanej ekonomiky. Popri prenájme izieb a bytov začali po novom ponúkať aj ubytovanie v luxusných apartmánoch. Ponuka bude fungovať pod značkou Luxe a jej portfólio už obsahuje približne 2000 domov a bytov.

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukováný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Matúš Jančura

Hlavný analytik, Bencont INVESTMENTS
jancura@bencont.sk

Jozef Prozbík

Analytik, Bencont INVESTMENTS
prozbik@bencont.sk

Analytici:

Nebesník Martin

Bruchánik Rudolf

Huňor Pavol

Vražda Ján

Lamos Tomáš

Reisenauerová Bibiana

Vajnorská 100/A

831 04 Bratislava

www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS

BENCONT GROUP

BENCONT DEVELOPMENT